

6.7.3.1. Inleiding

De positieve fysieke als psychische invloed van borstvoeding op moeder en kind is op dit ogenblik wel universeel erkend. Officiële instanties als UNICEF en de WGO raden drie à vier maand uitsluitend borstvoeding aan en tenminste zes maand gemengde voeding (1). Na een steile val in de jaren 70, zien we een nieuwe interesse voor borstvoeding van zowel de ouders als de gezondheidswerkers. Vrouwen geven vaker borstvoeding bij de geboorte en dit voor een langere periode. Drie soorten indicators zullen dus nuttig zijn voor het opvolgen van de prevalentie van borstvoeding: het percentage vrouwen dat borstvoeding geeft bij de geboorte houdt rekening met de reden die uiteindelijk tot de keuze borstvoeding of niet geleid heeft. De duur van de borstvoeding geeft ook andere elementen weer: de kwaliteit van de begeleiding van de borstvoeding en de materiële en psychologische conditie van het postpartum.(2)

In deze gezondheidsenquête hebben we alle vrouwen van 15 tot 55 jaar ondervraagd betreffende hun jongste kind jonger dan 5 jaar. We hebben hen gevraagd of ze dat kind borstvoeding gegeven hebben en hoelang.

We hebben volgende indicators onderzocht: het percentage vrouwen dat borstvoeding geeft bij de geboorte (MCH20_1), na zes weken (MCH21_2), drie maand (MCH21_3) en de totale duur van de borstvoeding (MCH21_4d).

Om juistere gegevens te bekomen werden de tabellen aangepast met de leeftijd van de moeder op het ogenblik van de geboorte in plaats van haar huidige leeftijd alsook haar rookgewoonten na de geboorte in plaats van haar huidige rookgewoonten.

Gezien het kleine aantal betrokken kinderen moeten de gegevens voorzichtig geïnterpreteerd worden (vooral de interpretatie van de betrouwbaarheidsintervallen)

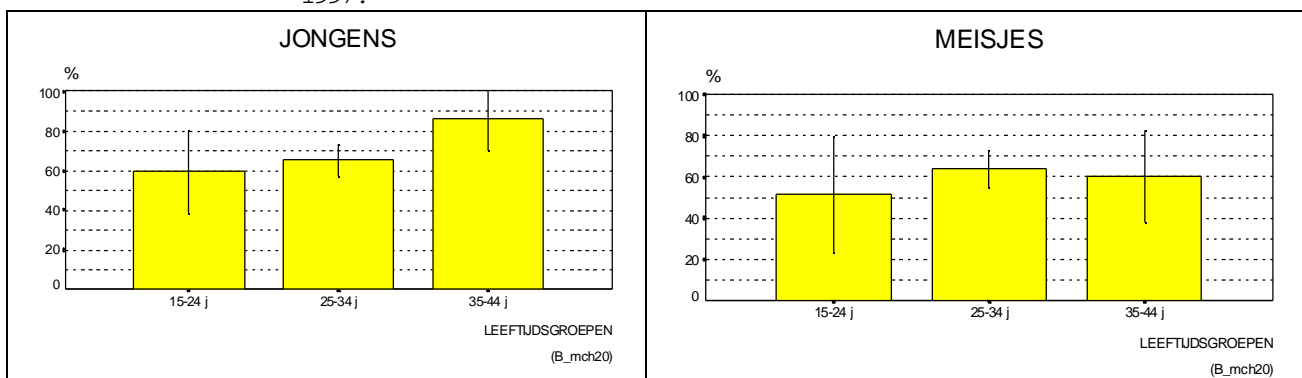
6.7.3.2. Resultaten voor België

6.7.3.2.1. Het percentage vrouwen dat borstvoeding geeft bij de geboorte (MCH20)

We hebben vrouwen tussen 15 en 55 jaar die op het ogenblik van de enquête een kind van minder dan vijf jaar hadden gevraagd of ze dat kind borstvoeding gegeven hebben. Iets meer dan 64% verklaarden dat inderdaad gedaan te hebben.

Het percentage vrouwen dat hun zuigeling borstvoeding geeft hangt samen met de leeftijd. Vrouwen tussen 35 en 44 op het ogenblik van de geboorte geven het vaakst borstvoeding (75%) maar dit verschil is echter niet significant. Op het ogenblik van de geboorte kregen ook meer jongens borstvoeding, (bij vrouwen tussen 35 en 44 jaar op het ogenblik van de geboorte) dit verschil is echter niet significant.

Figure 6.7.3.1 Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind borstvoeding gegeven te hebben, volgens leeftijd van de moeder op het ogenblik van de geboorte en het geslacht van het kind, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het percentage moeders dat verklaart hun kind borstvoeding gegeven te hebben ligt het hoogst bij vrouwen met een diploma hoger onderwijs of geen diploma. Dit verschil is slechts significant in vergelijking met vrouwen met een diploma hoger secundair onderwijs na logistische regressie (OR= 0,4, $p < 0.01$). Het percentage moeders dat borstvoeding geeft ligt niet significant lager bij vrouwen met een lager diploma of lager secundair onderwijs dan bij vrouwen met een hoger diploma.

Het percentage vrouwen dat opgeeft borstvoeding gegeven te hebben ligt hoger bij inkomens lager dan 30.000 BF of hoger dan 60.000BF. Na standaardisatie voor leeftijd van de vrouw bij de geboorte is slechts het verschil tussen inkomens lager dan 30.00 BF en hoger dan 60.000 BF significant tegenover inkomens tussen 40.000 en 60.000BF. Dit resultaat is onafhankelijk van het opleidingsniveau (logistische regressie).

22% van de moeders rookte na de bevalling. Deze groep heeft minder vaak hun kind borstvoeding gegeven bij de geboorte (56% tegenover 66%) maar dit verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

Tabel 6.7.3.1 Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind bortsvoeding gegeven te hebben bij de geboorte, gestandaardiseerd voor leeftijd van de moeder, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	71,0	(62,1-80,0)
	Meisje	59,0	(47,3-70,8)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	86,2	(73,6-98,8)
	Lager	72,5	(50,4-94,7)
	Lager secundair	71,1	(52,5-89,7)
	Hoger secundair	58,7	(47,0-70,3)
	Hoger	74,2	(61,3-87,0)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	72,5	(57,2-87,7)
	20.000-30.000	78,8	(68,1-89,5)
	30.000-40.000	64,5	(50,1-78,9)
	40.000-60.000	49,4	(34,7-64,1)
	>60.000	81,5	(68,3-94,7)
ROOKGEWOONTEN	Neen	66,4	(57,8-74,9)
	Ja	66,9	(55,4-78,3)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	51,4	(37,8-65,0)
	Brussels Gewest	78,5	(70,3-86,6)
	Waals Gewest	73,5	(64,2-82,7)
	België	65,6	(58,4-72,8)

Het percentage vrouwen dat borstvoeding geeft ligt gevoelig lager in het Vlaams Gewest (59.5%) in vergelijking met het Brussels (76.5%, OR= 2.2,p<0.05) en het Waals (69.4%, OR= 1.5, p<0.05)). Het verschil tussen het Brussels en het Waals Gewest is niet significant.

Op het niveau van de provincies zien we dat in Limburg, Oost-Vlaanderen en Luxemburg het minst borstvoeding gegeven wordt. En in Brussel, Waals Brabant en Namen zien we de hoogste percentages zelfs tot meer dan 75%.

Dankzij een recente enquête in de materniteiten in België kunnen we de gegevens vergelijken met onze resultaten (4).

Tabel 6.7.3.2. Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind bortsvoeding gegeven te hebben Bij de geboorte, per provincie of Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Provincies	% verklaard door de moeders	% verklaard door de materniteiten
Antwerpen	61.5	62
Vlaams Brabant	64.3	65
West Vlaanderen	70.1	48
Oost Vlaanderen	50.2	52
Limburg	54.9	57
Brussel	76.5	76
Waals Brabant	90.1	(76)*
Henegouwen	61.5	60
Luik	71.7	73
Luxemburg	55.2	60
Namen	78.8	(60)*

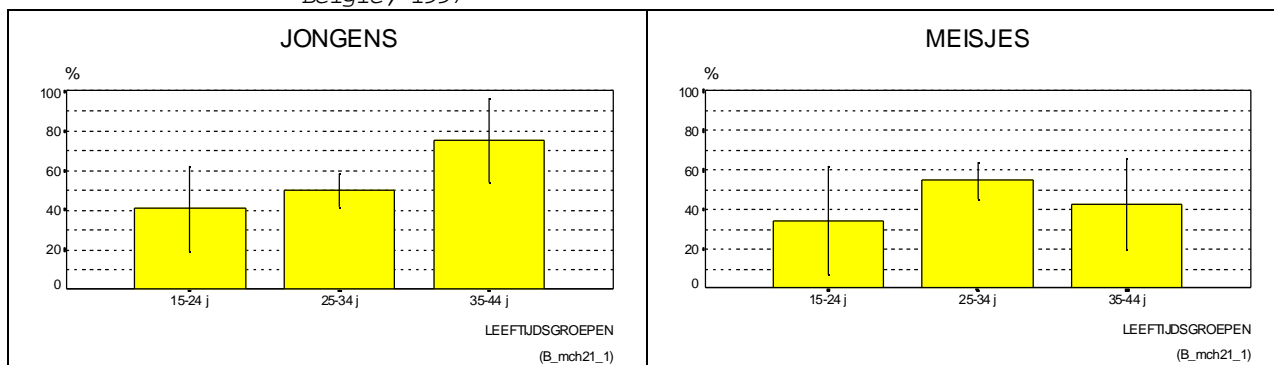
6.7.3.2.2. Percentage vrouwen dat borstvoeding geeft na zes weken (Mch21_1)

We hebben aan moeders tussen 15 en 55 jaar op het ogenblik van de enquête met een kind jonger dan vijf jaar gevraagd tot welke leeftijd, zij hun kind borstvoeding gegeven hebben, in weken en indien niet mogelijk in maanden. De tweede vraag maakte het mogelijk om tenminste te weten of het kind na zes weken nog borstvoeding kreeg.

52% van de moeders verklaarden dat ze hun kind na zes weken nog borstvoeding gaven.

Het aantal moeders dat hun baby na zes weken nog borstvoeding gaf verhoogt met de leeftijd van de vrouw op het ogenblik van de geboorte (56,5% bij de vrouwen tussen 35 en 44 jaar). Deze gradiënt is niet significant. Er is echter geen verschil volgens geslacht van het kind.

Tabel 6.7.3.2 Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind na minimum zes weken borstvoeding gegeven te hebben, volgens leeftijd van de moeder bij de geboorte, en geslacht van het kind. Gezondheidsenquête, België, 1997

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het percentage vrouwen dat verklaart hun kind tot tenminste 6 weken borstvoeding gegeven te hebben is hoger bij vrouwen met een diploma hoger onderwijs (62,3%). Dit verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder. Vrouwen met een diploma lager onderwijs of zonder diploma geven niet minder borstvoeding dan de anderen na zes weken.

Het percentage vrouwen dat hun kind na zes weken borstvoeding geeft ligt hoger bij inkomens lager dan 30.000 BF. (56,6%, OR=2.5, $p < 0.01$ tussen 20 et 3000 Bf, en $p < 0.05$ lager dan 20 000 Bf) of hoger dan 60 000 Bf (61,9%, OR=2.1, $p < 0.05$) in vergelijking met de inkomens die ertussen liggen (48% borstvoeding tussen 30 et 60 000 Bf). Deze verschillen zijn significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder. Dit hangt voor een deel samen met het opleidingsniveau: na logistische regressie blijft alleen de samenhang met een inkomen van minder dan 30.000 Bf.

Moeders die rookten na de bevalling geven minder vaak borstvoeding na zes weken (34% tegenover 56%) maar dit verschil is niet significant na standaardisatie voor de leeftijd van de moeder.

Tabel 6.7.3.3 Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind bortsvoeding gegeven te hebben na zes weken, gestandaardiseerd voor de leeftijd van de moeder, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	56,4	(46,1-66,6)
	Meisje	44,6	(32,7-56,5)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	68,0	(47,9-88,0)
	Lager	52,8	(19,4-86,2)
	Lager secundair	47,8	(24,7-70,9)
	Hoger secundair	47,3	(35,3-59,3)
	Hoger	58,9	(44,3-73,6)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	54,4	(37,8-71,0)
	20.000-30.000	61,4	(47,3-75,6)
	30.000-40.000	59,2	(43,9-74,4)
	40.000-60.000	34,2	(22,2-46,3)
	>60.000	63,9	(48,3-79,4)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	52,2	(42,8-61,6)
	Zeer slecht tot redelijk	40,6	(26,5-54,8)
ROOKGEWOONTEN	Neen	55,4	(46,2-64,5)
	Ja	43,0	(27,4-58,5)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	42,1	(29,1-55,2)
	Brussels Gewest	62,9	(53,0-72,8)
	Waals Gewest	55,0	(43,2-66,9)
	België	51,3	(43,5-59,1)

Het percentage borstvoeding na zes weken ligt gevoelig hoger in het Brussels Gewest (61%) in vergelijking met het Vlaams Gewest (50%) en het Waals Gewest (53%), dit verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

Op het niveau van de provincies is het in Antwerpen, Oost-Vlaanderen, Luik en Henegouwen dat men het minst borstvoeding geeft na zes weken. In Brussel, Waals-Brabant, Namen en West-Vlaanderen ligt het percentage het hoogst na zes weken (meer dan 60%).

Tabel 6.7.3.4. Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind na minimum zes weken borstvoeding gegeven te hebben, Gezondheidsenquête, België, 1997

VERBLIJFPLAATS (provincie)	Borstvoeding 6 weken		Totaal
	Neen	Ja	N
	%	%	
Antwerpen	56,5	43,5	47
Vlaams Brabant	42,6	57,4	26
West-Vlaanderen	34,7	65,3	33
Oost-Vlaanderen	58,1	41,9	52
Limburg	48,7	51,3	20
Brussel	38,8	61,2	150
Waals Brabant	19,5	80,5	23
Henegouwen	55,2	44,8	64
Luik	55,2	44,8	50
Luxemburg	44,8	55,2	16
Namen	31,8	68,2	24
België	48,0	52,0	505

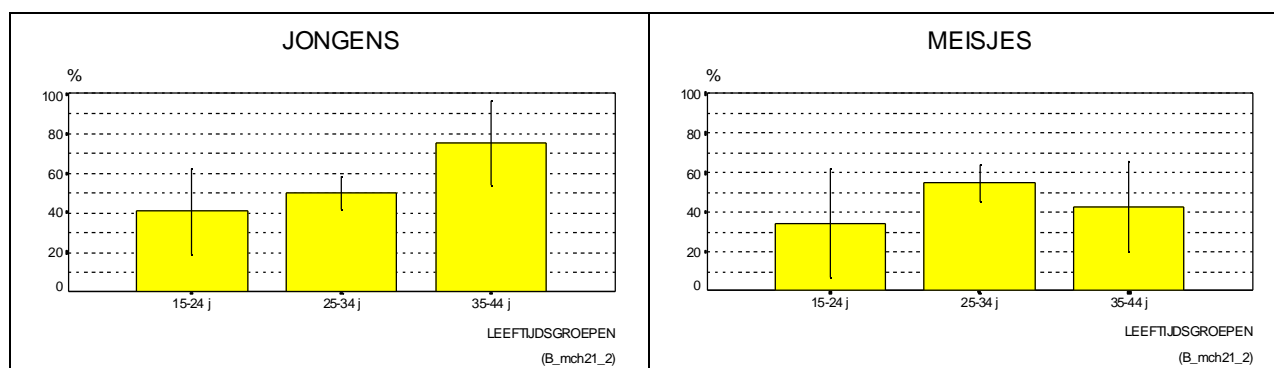
6.7.3.2.3. Percentage vrouwen dat borstvoeding geeft na drie maand (MCH21_2)

We hebben aan moeders tussen 15 en 55 jaar op het ogenblik van de enquête met een kind jonger dan vijf jaar gevraagd tot welke leeftijd, zij hun kind borstvoeding gegeven hebben, in weken en indien niet mogelijk in maanden. (cfr vorige indicator).

Slechts 32% verklaren hun kind tot op die leeftijd borstvoeding gegeven te hebben. Er is geen verschil in het totaal percentage borstvoeding na drie maand voor België in functie van het geslacht van het kind.

Het percentage moeders dat borstvoeding geeft na drie maand verhoogt met de leeftijd: Vrouwen tussen 35 en 44 op het ogenblik van de geboorte geven het vaakst borstvoeding (38%). Dit verschil is significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder en minder bij vrouwen van 25 tot 34 jaar (31,3%, OR=0,6, $p<0.05$) en nog minder bij 15 tot 24 jaar (16.1%, OR=0,3, $p<0.05$).

Tabel 6.7.3.3 Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind na minimum drie maand borstvoeding gegeven te hebben, volgens leeftijd van de moeder en geslacht van het kind, Gezondheidsenquête, België, 1997

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het percentage vrouwen dat verklaart hun kind tot tenminste 6 weken borstvoeding gegeven te hebben is hoger bij vrouwen met een diploma hoger onderwijs of zonder diploma. Het verschil tussen vrouwen met een diploma zonder diploma en met een diploma hoger secundair onderwijs is significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder (OR= 0,5, $p < 0.01$). er zijn dus twee duidelijke groepen van vrouwen die hun kind na drie maand of meer borstvoeding geven.

Het percentage vrouwen dat hun kind na zes weken borstvoeding geeft ligt hoger bij inkomens lager dan 30.000 BF of hoger dan 60 000 BF. Na standaardisatie voor leeftijd van de moeder is alleen het verschil tussen de hoogste inkomens (slechts 10% van de ondervraagde moeders) en de inkomens tussen 40 en 60.000 BF significant. De logistische regressie toont aan dat dit verschil onafhankelijk van het opleidingsniveau optreedt.

Moeders die rookten na de bevalling geven minder vaak borstvoeding na drie maand (14% tegenover 37%) maar dit verschil is niet significant na standaardisatie voor de leeftijd van de moeder.

Tabel 6.7.3.5 *Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind borstvoeding gegeven te hebben na drie maanden, gestandaardiseerd voor de leeftijd van de moeder, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	33,2	(22,7-43,7)
	Meisje	26,3	(16,3-36,3)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	56,0	(36,1-75,8)
	Lager	18,2	(3,8-32,6)
	Lager secundair	30,1	(8,5-51,7)
	Hoger secundair	24,8	(13,4-36,1)
	Hoger	41,0	(26,8-55,1)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	29,8	(10,8-48,8)
	20.000-30.000	31,4	(16,4-46,5)
	30.000-40.000	43,6	(28,8-58,3)
	40.000-60.000	22,0	(11,1-33,0)
	>60.000	54,6	(40,6-68,5)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	29,5	(21,0-38,0)
	Zeer slecht tot redelijk	21,4	(8,1-34,7)
ROOKGEWOONTEN	Neen	36,0	(27,1-44,9)
	Ja	18,1	(4,0-32,1)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	25,5	(14,6-36,5)
	Brussels Gewest	45,8	(35,9-55,6)
	Waals Gewest	29,0	(17,4-40,6)
	België	30,5	(23,3-37,7)

Het percentage borstvoeding na drie maand ligt hoger in het Brussels Gewest (44%) in vergelijking met het Vlaams Gewest (32%) en het Waals Gewest (29%), dit verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

Op het niveau van de provincies is het in Limburg, Henegouwen en Luxemburg dat men het minst borstvoeding geeft na drie maand. In Brussel (44%), Waals-Brabant (56%) en West-Vlaanderen (51%) ligt het percentage het hoogst na drie maand.

Tabel 6.7.3.6 Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind borstvoeding gegeven te hebben na drie maand, gestandaardiseerd voor de leeftijd van de moeder, Gezondheidsenquête, België, 1997.

VERBLIJFPLAATS (provincie)	Borstvoeding 3 maanden		Totaal N
	Neen	Ja	
	%	%	
Antwerpen	71,7	28,3	47
Vlaams Brabant	69,9	30,1	26
West-Vlaanderen	49,0	51,0	33
Oost-Vlaanderen	71,2	28,8	52
Limburg	76,6	23,4	20
Brussel	55,8	44,2	150
Waals Brabant	43,4	56,6	23
Henegouwen	81,8	18,2	64
Luik	71,1	28,9	50
Luxemburg	74,8	25,2	16
Namen	62,4	37,6	24
België	67,8	32,2	505

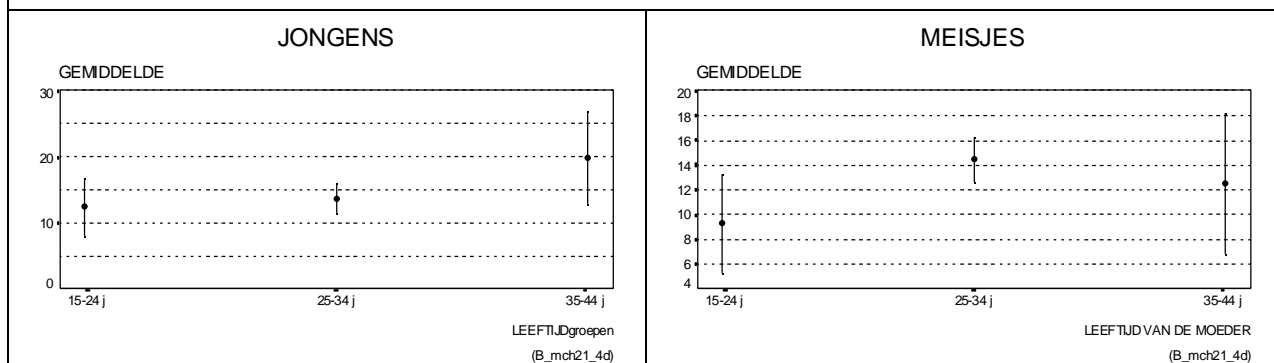
6.7.3.2.4. Gemiddelde duur van de borstvoeding (MCH21_4d)

We hebben aan moeders tussen 15 en 55 jaar op het ogenblik van de enquête met een kind jonger dan vijf jaar gevraagd tot welke leeftijd, zij hun kind borstvoeding gegeven hebben, in weken en indien niet mogelijk in maanden. (cfr. Indicator borstvoeding bij de geboorte).

Op basis van hun verklaring hebben we de gemiddelde duur van de borstvoeding berekend. Het resultaat is gemiddeld 14 weken met een mediaan van 13 weken of 3 maand.

Vrouwen tussen 1-35 en 44 jaar geven het langst borstvoeding (17,4 week gemiddeld).

Tabel 6.7.3.4 Gemiddelde duur van de borstvoeding volgens leeftijd van de moeder en geslacht van het kind, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

De gemiddelde duur van de borstvoeding is het hoogst bij de twee extremen voor wat betreft opleidingsniveau en inkomens maar dit verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

Moeders die rookten na de bevalling geven gemiddeld minder lang borstvoeding (10,3 weken tegenover 15,6) en dit verschil is significant na standaardisatie voor de leeftijd van de moeder.

Tabel 6.7.3.7 Gemiddelde duur van de borstvoeding, gestandaardiseerd voor leeftijd van de moeder, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		GEMIDDELDE	95% B.I.
		_____	_____
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	15,5	(12,6-18,5)
	Meisje	12,3	(9,9-14,7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	22,2	(3,1-41,3)
	Lager	11,9	(7,7-16,2)
	Lager secundair	17,5	(6,6-28,3)
	Hoger secundair	14,2	(10,8-17,5)
	Hoger	14,4	(11,9-16,9)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	14,5	(10,2-18,7)
	20.000-30.000	15,3	(10,2-20,3)
	30.000-40.000	14,9	(9,4-20,4)
	40.000-60.000	13,3	(9,3-17,2)
	>60.000	14,6	(10,8-18,4)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	13,7	(11,7-15,7)
	Zeer slecht tot redelijk	15,9	(8,9-22,9)
ROOKGEWOONTEN	Neen	16,4	(13,7-19,0)
	Ja	10,1	(7,6-12,5)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	14,4	(10,5-18,3)
	Brussels Gewest	20,0	(15,3-24,7)
	Waals Gewest	13,1	(10,2-16,0)
	België	14,7	(12,7-16,8)

De gemiddelde duur ligt hoger in het Brussels Gewest (19.4 weken gemiddeld) tegenover 14.9 in het Vlaams en 13.2 in het Waals Gewest. De betrouwbaarheidsintervallen van het percentage gestandaardiseerd voor leeftijd van de moeder toont aan dat de verschillen zeer significant zijn.

Tabel 6.7.3.8 Gemiddelde duur van de borstvoeding, gestandaardiseerd voor leeftijd van de moeder, per provincie en Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

VERBLIJFPLAATS (provincie)	Hoelang kreeg borstvoeding (weken)				N
	Moyenne	25ème Percentile	Mediane	75ème Percentile	
Antwerpen	10,9	4,0	8,0	17,0	29
Vlaams Brabant	16,0	8,0	12,0	21,0	17
West-Vlaanderen	17,7	13,0	17,0	26,0	19
Oost-Vlaanderen	17,5	7,0	13,0	26,0	27
Limburg	13,0	6,0	10,0	17,0	12
Brussel	19,4	6,0	13,0	26,0	114
Waals Brabant	16,7	8,0	13,0	21,0	19
Henegouwen	10,5	6,0	8,0	14,0	39
Luik	14,6	4,0	8,0	21,0	33
Luxemburg	12,6	8,0	12,0	17,0	8
Namen	13,5	6,0	10,0	17,0	18
Totaal	14,9	6,0	13,0	21,0	335

6.7.3.3. Resultaten in het Vlaams Gewest

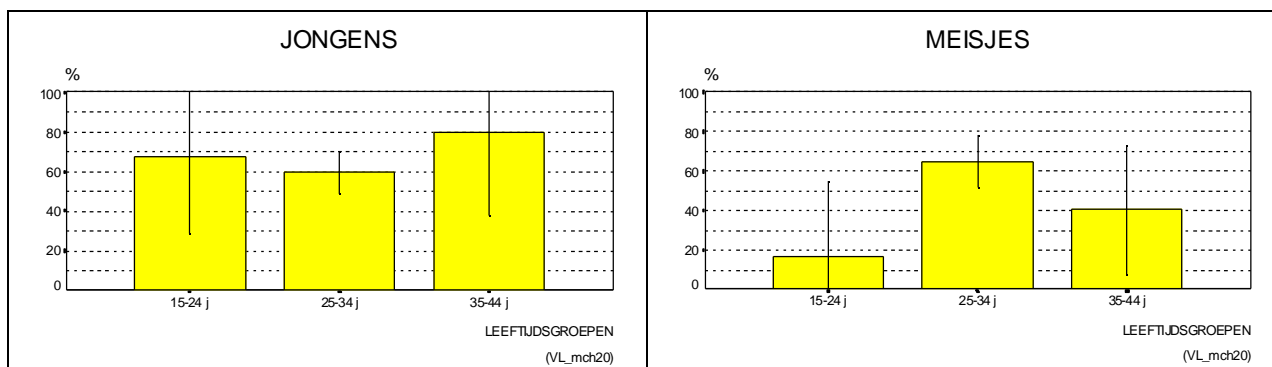
6.7.3.3.1. Het percentage vrouwen dat borstvoeding geeft bij de geboorte (Indicator MCH20)

We hebben vrouwen tussen 15 en 55 jaar die op het ogenblik van de enquête een kind van minder dan vijf jaar hadden gevraagd of ze dat kind borstvoeding gegeven hebben.

In het Vlaams Gewest hebben slechts 60% verklaard dat ze hun kind borstvoeding gegeven hebben bij de geboorte.

De vrouwen tussen 25 en 34 jaar geven het vaakst borstvoeding bij de geboorte (62%), de vrouwen van minder dan 25 jaar het minst (slechts 37%)

Tabel 6.7.3.5 *Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind borstvoeding gegeven te hebben, volgens leeftijd van de moeder op het ogenblik van de geboorte en het geslacht van het kind, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het percentage moeders dat verklaart hun kind borstvoeding gegeven te hebben ligt het hoogst bij vrouwen met een diploma hoger onderwijs (70%). Na standaardisatie voor leeftijd is dit verschil slechts significant in vergelijking met vrouwen met een diploma hoger secundair onderwijs (44%).

Het percentage vrouwen dat opgeeft borstvoeding gegeven te hebben ligt hoger bij inkomens lager dan 30.000 BF of hoger dan 60.000 BF. Na standaardisatie voor leeftijd van de vrouw bij de geboorte is slechts het verschil tussen inkomens lager dan 30.000 BF en hoger dan 60.000 BF significant tegenover inkomens tussen 40.000 en 60.000 BF. Dit resultaat is onafhankelijk van het opleidingsniveau.

21% van de moeders rookte na de bevalling. Deze groep heeft minder vaak hun kind borstvoeding gegeven bij de geboorte maar dit verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

Tabel 6.7.3.9 *Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind borstvoeding gegeven te hebben bij de geboorte, gestandaardiseerd voor leeftijd van de moeder bij de geboorte, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	71,0	(62,1-80,0)
	Meisje	59,0	(47,3-70,8)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	,0	(,0- ,0)
	Lager	73,7	(35,7- 112)
	Lager secundair	74,1	(51,6-96,5)
	Hoger secundair	39,2	(19,9-58,5)
	Hoger	76,7	(62,5-91,0)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	100,0	(100- 100)
	20.000-30.000	80,6	(62,1-99,2)
	30.000-40.000	49,6	(25,2-74,1)
	40.000-60.000	33,8	(17,3-50,3)
	>60.000	58,6	(22,5-94,6)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	47,1	(30,7-63,6)
	Zeer slecht tot redelijk	42,1	(23,7-60,5)
ROOKGEWOONTEN	Neen	52,6	(37,0-68,3)
	Ja	58,0	(36,8-79,2)

6.7.3.3.2. Percentage vrouwen dat borstvoeding geeft na zes weken (Mch21_1)

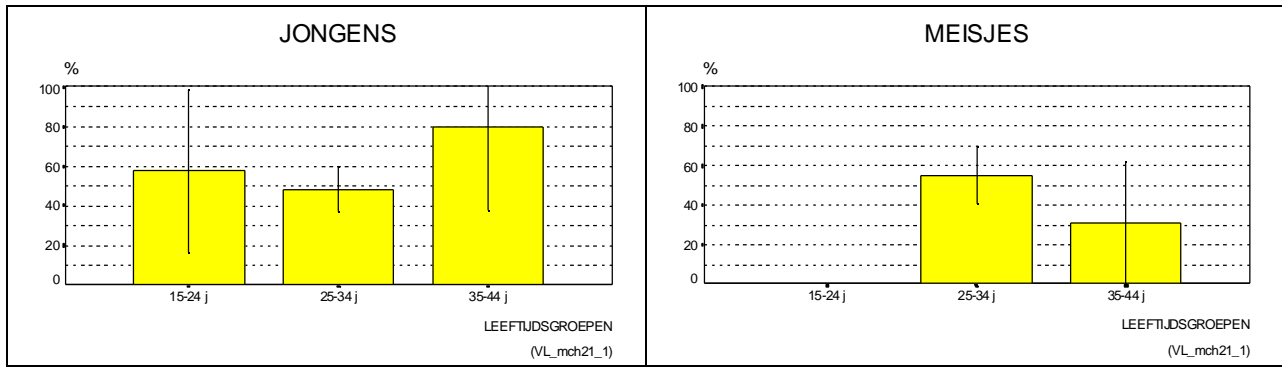
We hebben aan moeders tussen 15 en 55 jaar op het ogenblik van de enquête met een kind jonger dan vijf jaar gevraagd tot welke leeftijd, zij hun kind borstvoeding gegeven hebben, in weken en indien niet mogelijk in maanden. De tweede vraag maakte het mogelijk om tenminste te weten of het kind na zes weken nog borstvoeding kreeg.

In het Vlaams Gewest, verklaarden 52% van de moeders dat ze hun kind na zes weken nog borstvoeding gaven.

Het aantal moeders dat verklaart na zes weken nog borstvoeding gegeven te hebben is het hoogst bij vrouwen tussen 25 en 34 jaar op het ogenblik van de geboorte; dit verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

56% van de jongens en 45 % van de meisjes heeft na zes weken borstvoeding gekregen, maar dit verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

Tabel 6.7.3.6 *Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind na minimum zes weken borstvoeding gegeven te hebben, volgens leeftijd van de moeder bij de geboorte, en geslacht van het kind, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997*

Bespreking in functie van een aantal basiskkenmerken

Het percentage vrouwen dat verklaart hun kind tot tenminste 6 weken borstvoeding gegeven te hebben ligt het laagst bij vrouwen met een diploma hoger secundair onderwijs (37%). Dit verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

Het percentage vrouwen dat hun kind na zes weken borstvoeding geeft ligt hoger bij inkomens lager dan 30.000 BF. (63%) of hoger dan 60 000 Bf (61%) in vergelijking met de inkomens die ertussen liggen (45%). Les mères qui ne fumaient pas juste après l'accouchement allaitent plus leurs enfants à six semaines (55%) que celles qui fumaient (22%) (différence non significative après standardisation pour l'âge). Na standaardisatie voor leeftijd van de moeder is dit verschil alleen significant voor de inkomens tussen 20 en 30.000 BF in vergelijking met de inkomens hoger dan 40.000 BF.

Tabel 6.7.3.10 *Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind bortsvoeding gegeven te hebben na zes weken, gestandaardiseerd voor de leeftijd van de moeder bij de geboorte, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	56,4	(46,1-66,6)
	Meisje	44,6	(32,7-56,5)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	,0	(,0- ,0)
	Lager	73,7	(35,7- 112)
	Lager secundair	68,6	(45,8-91,5)
	Hoger secundair	33,1	(15,0-51,2)
	Hoger	38,3	(23,4-53,3)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	100,0	(100- 100)
	20.000-30.000	66,9	(49,1-84,7)
	30.000-40.000	45,9	(21,4-70,3)
	40.000-60.000	26,6	(14,1-39,0)
	>60.000	32,3	(21,4-43,2)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	35,5	(20,5-50,5)
	Zeer slecht tot redelijk	37,7	(19,2-56,2)
ROOKGEWOONTEN	Neen	44,5	(29,1-59,9)
	Ja	41,7	(36,3-47,0)

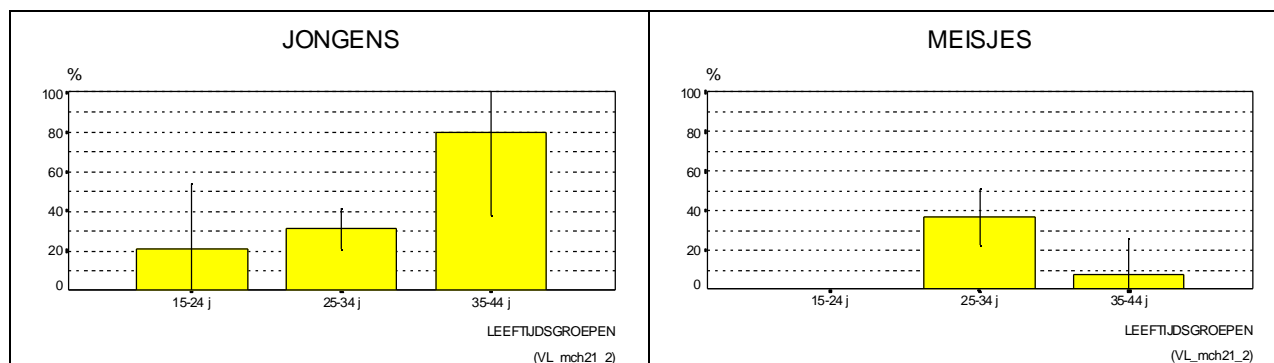
6.7.3.3.3. Percentage vrouwen dat bortsvoeding geeft na drie maand (MCH21_2)

We hebben aan moeders tussen 15 en 55 jaar op het ogenblik van de enquête met een kind jonger dan vijf jaar gevraagd tot welke leeftijd, zij hun kind borstvoeding gegeven hebben, in weken en indien niet mogelijk in maanden. (cfr vorige indicator).

Slechts 32% verklaren hun kind tot op die leeftijd borstvoeding gegeven te hebben.

Het percentage moeders dat borstvoeding geeft na drie maand verhoogt met de leeftijd bij jongens Vrouwen tussen 35 en 44 op het ogenblik van de geboorte geven het vaakst borstvoeding (42,5%).

Tabel 6.7.3.7 *Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind na minimum drie maand borstvoeding gegeven te hebben, volgens leeftijd van de moeder en geslacht van het kind, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997*

Bespreking in functie van een aantal basiskkenmerken

Het percentage vrouwen dat verklaart hun kind tot tenminste 6 weken borstvoeding gegeven te hebben is hoger bij vrouwen met een diploma hoger onderwijs. Dit verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd en geslacht.

Het percentage vrouwen dat hun kind na zes weken borstvoeding geeft ligt hoger bij inkomens lager dan 30.000 BF of hoger dan 60 000 BF. Dit verschil is niet significant na standaardisatie voor de leeftijd van de moeder.

Moeders die niet rookten na de bevalling geven vaker borstvoeding na drie maand (38% tegenover 24%) maar het verschil is niet significant.

Tabel 6.7.3.11 *Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind bortsvoeding gegeven te hebben na zes weken, gestandaardiseerd voor de leeftijd van de moeder, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

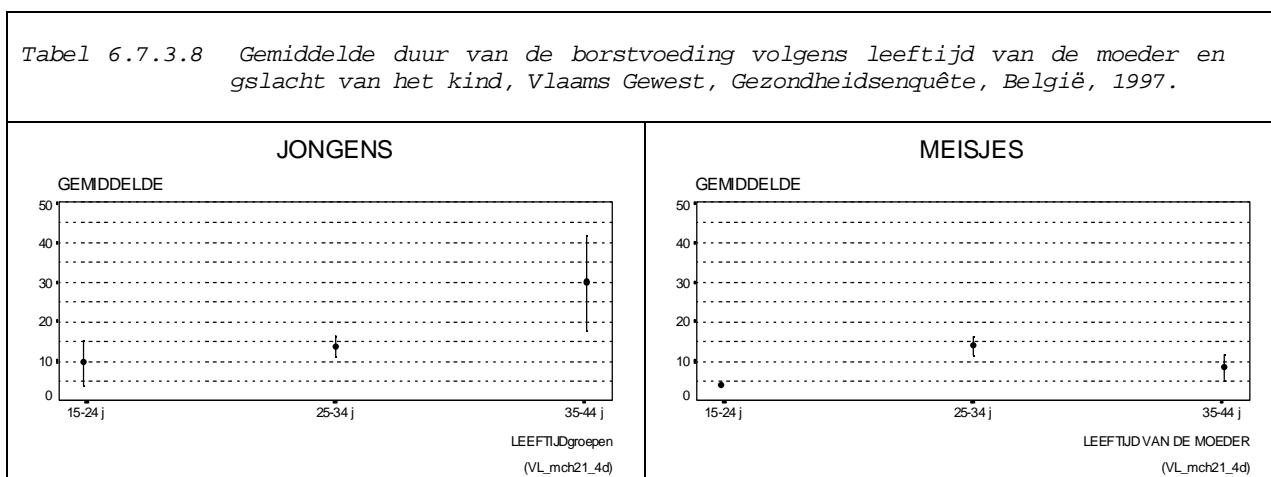
		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	33,2	(22,7-43,7)
	Meisje	26,3	(16,3-36,3)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	,0	(,0- ,0)
	Lager	28,5	(,0-66,5)
	Lager secundair	54,5	(32,9-76,0)
	Hoger secundair	18,5	(3,4-33,5)
	Hoger	24,9	(11,5-38,3)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	100,0	(100- 100)
	20.000-30.000	33,4	(6,8-60,0)
	30.000-40.000	26,5	(5,5-47,5)
	40.000-60.000	14,1	(5,2-23,0)
	>60.000	25,1	(13,6-36,5)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	19,2	(8,8-29,7)
	Zeer slecht tot redelijk	13,4	(,0-28,6)
ROOKGEWOONTEN	Neen	24,1	(12,3-35,9)
	Ja	37,8	(34,3-41,2)

6.7.3.3.4. Gemiddelde duur van de borstvoeding (MCH21_4d)

We hebben aan moeders tussen 15 en 55 jaar op het ogenblik van de enquête met een kind jonger dan vijf jaar gevraagd tot welke leeftijd, zij hun kind borstvoeding gegeven hebben. (cfr. Indicator borstvoeding bij de geboorte).

Op basis van hun verklaring hebben we de gemiddelde duur van de borstvoeding berekend. Het resultaat is gemiddeld 14 weken met een mediaan van 13 weken of 3 maand.

Er is een samenhang tussen de leeftijd van de vrouw en de gemiddelde duur van de borstvoeding, vooral bij jongens. Vrouwen tussen 35 en 44 jaar geven het langst borstvoeding (18.9 weken gemiddeld)

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

De gemiddelde duur van de borstvoeding is het hoogst bij de twee extremen voor wat betreft de inkomens en schijnt te verhogen met het opleidingsniveau, maar dit verschil is niet significant.

Moeders die rookten na de bevalling geven gemiddeld minder lang borstvoeding (15,2 weken tegenover 9,9). Het klein aantal betroffen kinderen laat niet toe dit verschil te bevestigen.

Tabel 6.7.3.12 Gemiddelde duur van de borstvoeding, gestandaardiseerd voor leeftijd van de moeder, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		GEMIDDELDE	95% B. I.
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	15,5	(12,6-18,5)
	Meisje	12,3	(9,9-14,7)
ONDERWIJSNIVEAU	Lager	12,9	(, - ,)
	Lager secundair	23,5	(21,9-25,1)
	Hoger secundair	13,2	(7,7-18,7)
	Hoger	10,7	(8,0-13,3)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	26,0	(, - ,)
	20.000-30.000	16,0	(4,4-27,6)
	30.000-40.000	13,3	(8,7-18,0)
	40.000-60.000	9,5	(8,3-10,6)
	>60.000	11,9	(8,9-15,0)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	11,6	(7,9-15,2)
	Zeer slecht tot redelijk	15,2	(4,5-25,9)
ROOKGEWOONTEN	Neen	14,3	(9,0-19,7)

Ja

11,6

(10,5-12,7)

6.7.3.4. Brussels Gewest

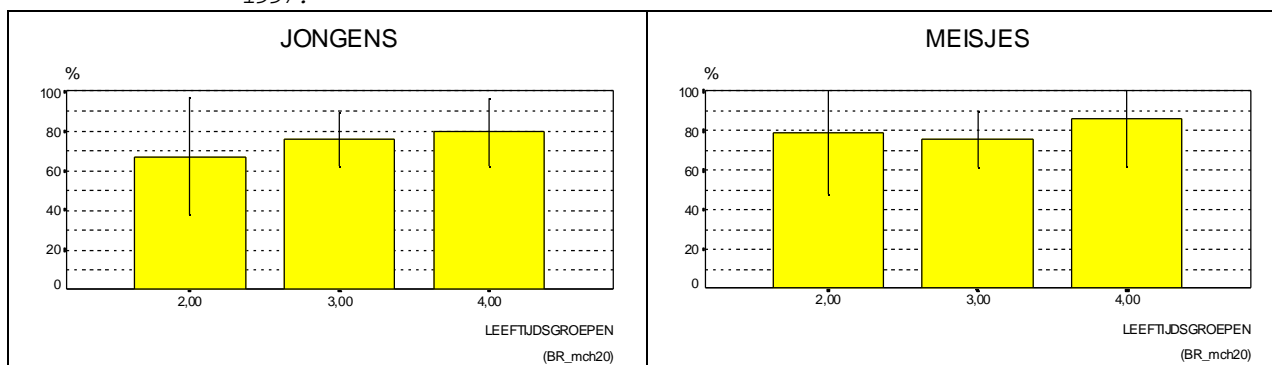
6.7.3.4.1. Het percentage vrouwen dat borstvoeding geeft bij de geboorte (Indicateur MCH20)

We hebben vrouwen tussen 15 en 55 jaar die op het ogenblik van de enquête een kind van minder dan vijf jaar hadden gevraagd of ze dat kind borstvoeding gegeven hebben.

Iets meer dan 76% verklaren dit gedaan te hebben. In het Brussels Gewest zien we het hoogste percentage bij de geboorte.

Er is geen verschil in het percentage borstvoeding bij de geboorte in functie van de leeftijdsgroep van de moeder bij de geboorte, dit integenstelling tot wat we in de andere Gewesten zien.

Tabel 6.7.3.9 Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind borstvoeding gegeven te hebben, volgens leeftijd van de moeder op het ogenblik van de geboorte en het geslacht van het kind, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basissenmerken

Het percentage moeders dat verklaart hun kind borstvoeding gegeven te hebben ligt het hoogst bij vrouwen met een diploma hoger onderwijs (86%). Na standaardisatie voor leeftijd is dit verschil slechts significant in vergelijking met vrouwen met een diploma hoger secundair onderwijs(44%) of lager secundair (54%) en vrouwen zonder diploma.

Er zijn meer vrouwen die verklaren hun kind borstvoeding gegeven te hebben met een inkomen van minder dan 30.000 BF en meer dan 60.000 BF, maar deze verschillen zijn niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

21% van de moeders rookte na de bevalling. Na standaardisatie voor leeftijd van de moeder, is er geen verschil tussen de rokers en niet-rokers met betrekking tot het percentage vrouwen dat borstvoeding gaf.

Tabel 6.7.3.13 *Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind bortsvoeding gegeven te hebben bij de geboorte, gestandaardiseerd voor leeftijd van de moeder, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

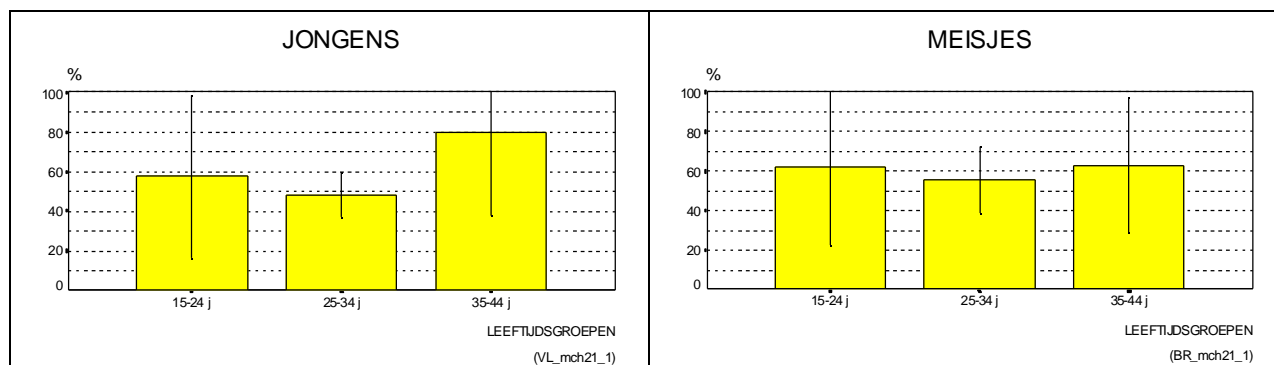
		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	71,0	(62,1-80,0)
	Meisje	59,0	(47,3-70,8)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	81,9	(68,3-95,5)
	Lager	74,2	(59,5-88,9)
	Lager secundair	81,9	(64,8-98,9)
	Hoger secundair	65,1	(49,2-80,9)
	Hoger	93,8	(89,6-97,9)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	77,9	(56,8-99,0)
	20.000-30.000	76,7	(61,7-91,7)
	30.000-40.000	72,8	(52,0-93,5)
	40.000-60.000	76,5	(62,5-90,6)
	>60.000	93,9	(85,2- 103)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	85,3	(76,9-93,7)
	Zeer slecht tot redelijk	44,3	(24,9-63,6)
ROOKGEWOONTEN	Neen	81,4	(72,8-90,0)
	Ja	75,3	(57,3-93,3)

6.7.3.4.2. Percentage vrouwen dat borstvoeding geeft na zes maand (Indicateur Mch21_1)

We hebben aan moeders tussen 15 en 55 jaar op het ogenblik van de enquête met een kind jonger dan vijf jaar gevraagd tot welke leeftijd, zij hun kind borstvoeding gegeven hebben, in weken en indien niet mogelijk in maanden. De tweede vraag maakte het mogelijk om tenminste te weten of het kind na zes weken nog borstvoeding kreeg.

In het Brussels Gewest, verklaarden 63% van de moeders dat ze hun kind na zes weken nog borstvoeding gaven.

Tabel 6.7.3.10 *Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind na minimum zes weken borstvoeding gegeven te hebben, volgens leeftijd van de moeder en geslacht van het kind, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997*

Bespreking in functie van een aantal basiskkenmerken

Het percentage moeders dat hun kind na zes weken borstvoeding gaf is hoger bij vrouwen met een diploma hoger secundair onderwijs (68%) of zonder diploma. Deze verschillen zijn niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

Er zijn geen significante verschillen volgens inkomensniveau.

Vrouwen die rookten na de bevalling geven minder vaak borstvoeding na zes weken (62% tegenover 54%) maar dit verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

Tabel 6.7.3.14 Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind bortsvoeding gegeven te hebben na zes weken, gestandaardiseerd voor de leeftijd van de moeder, Brussels gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	56,4	(46,1-66,6)
	Meisje	44,6	(32,7-56,5)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	68,9	(48,4-89,4)
	Lager	46,7	(22,1-71,2)
	Lager secundair	69,1	(50,5-87,7)
	Hoger secundair	55,3	(39,2-71,3)
	Hoger	79,1	(62,3-96,0)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	46,5	(24,6-68,3)
	20.000-30.000	64,0	(46,9-81,1)
	30.000-40.000	61,5	(38,9-84,1)
	40.000-60.000	64,4	(48,1-80,7)
	>60.000	70,1	(49,3-91,0)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	72,7	(61,9-83,6)
	Zeer slecht tot redelijk	26,8	(12,5-41,1)
ROOKGEWOONTEN	Neen	66,8	(55,9-77,6)
	Ja	55,4	(33,9-76,9)

6.7.3.4.3. Percentage vrouwen dat bortsvoeding geeft na drie maand (MCH21_2)

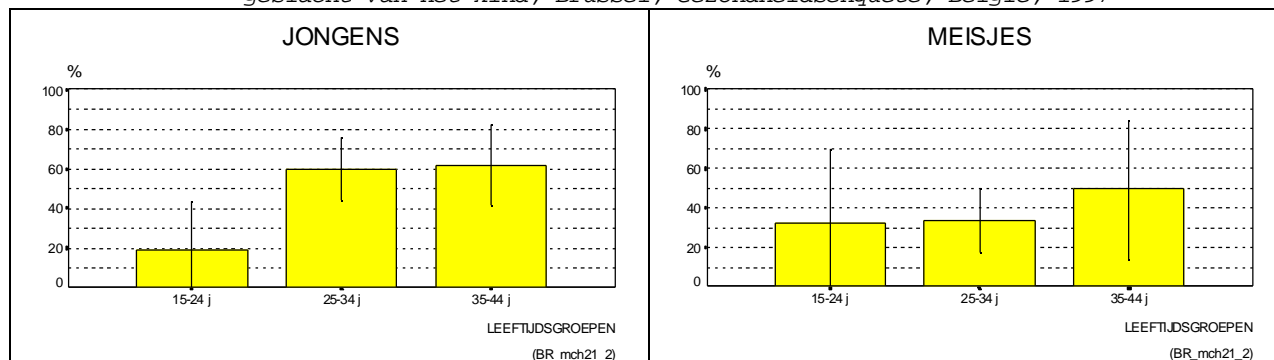
We hebben aan moeders tussen 15 en 55 jaar op het ogenblik van de enquête met een kind jonger dan vijf jaar gevraagd tot welke leeftijd, zij hun kind borstvoeding gegeven hebben, in weken en indien niet mogelijk in maanden. (cfr vorige indicator).

44% van de moeders hebben verklaard hun kind na drie maand borstvoeding te geven.

Het percentage moeders dat borstvoeding geeft na drie maand verhoogt met de leeftijd: Vrouwen tussen 35 en 44 op het ogenblik van de geboorte geven het vaakst borstvoeding (58%) tegenover 44% tussen 25 en 34 jaar en 35% bij vrouwen jonger dan 25 jaar.

We bemerken dat na drie maand meer jongens borstvoeding krijgen (54% tegenover 34% meisjes). We kunnen echter gezien het klein aantal ondervraagde personen niet besluiten dat dit verschil significant is.

Tabel 6.7.3.11 *Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind na minimum drie maand borstvoeding gegeven te hebben, volgens leeftijd van de moeder en geslacht van het kind, Brussel, Gezondheidsenquête, België, 1997*

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

Het percentage vrouwen dat verklaart hun kind tot tenminste 6 weken borstvoeding gegeven te hebben is hoger bij vrouwen met een diploma lager secundair onderwijs (32%) en bij vrouwen met een inkomen van 20.000 BF of minder, maar deze verschillen zijn niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

Moeders die rookten na de bevalling gaven minder vaak borstvoeding na drie maand (34% tegenover 45%) maar het verschil is niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder.

Tabel 6.7.3.15 *Percentage vrouwen dat verklaart hun jongste kind borstvoeding gegeven te hebben na zes weken, gestandaardiseerd voor de leeftijd van de moeder, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

		GEMIDDELDE	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	15,5	(12,6-18,5)
	Meisje	12,3	(9,9-14,7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	25,6	(5,0-46,2)
	Lager	5,2	(2,7- 7,7)
	Lager secundair	31,8	(18,7-45,0)
	Hoger secundair	25,0	(15,4-34,5)
	Hoger	15,5	(12,0-19,0)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	11,0	(7,1-14,9)
	20.000-30.000	24,6	(12,1-37,1)
	30.000-40.000	16,1	(7,3-24,9)
	40.000-60.000	18,7	(11,0-26,4)
	>60.000	18,4	(10,3-26,6)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	19,5	(15,5-23,5)
	Zeer slecht tot redelijk	19,4	(8,5-30,3)
ROOKGEWOONTEN	Neen	21,6	(15,8-27,5)
	Ja	13,6	(8,7-18,6)

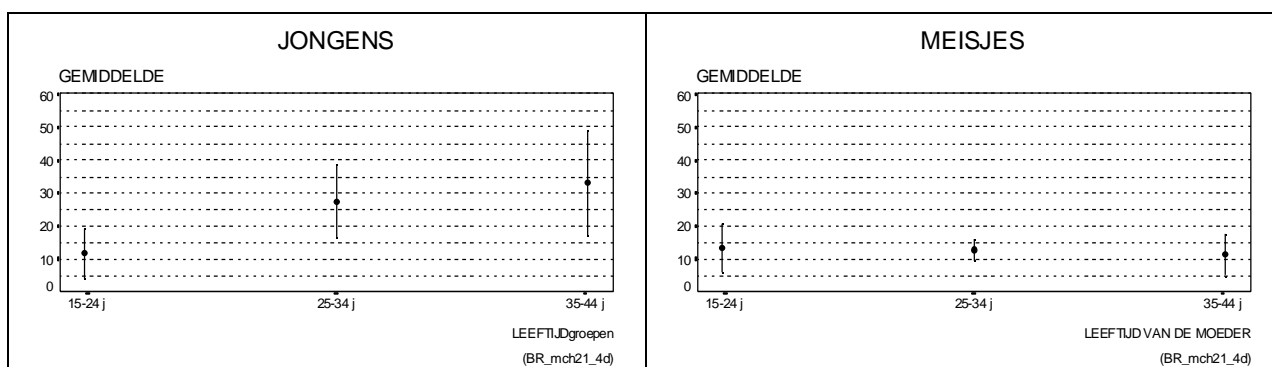
6.7.3.4.4. Gemiddelde duur van de borstvoeding (MCH21_4d)

We hebben aan moeders tussen 15 en 55 jaar op het ogenblik van de enquête met een kind jonger dan vijf jaar gevraagd tot welke leeftijd, zij hun kind borstvoeding gegeven hebben. (cfr. Indicator borstvoeding bij de geboorte).

Op basis van hun verklaring hebben we de gemiddelde duur van de borstvoeding berekend. Het resultaat is gemiddeld 19,8 weken met een mediaan van 13 weken of 3 maand.

Er is een samenhang tussen de leeftijd van de vrouw en de gemiddelde duur van de borstvoeding, vooral bij jongens. Vrouwen tussen 35 en 44 jaar geven het langst borstvoeding (27 weken gemiddeld) Jongens krijgen tweemaal langer borstvoeding dan de meisjes (echter niet significant na standaardisatie voor leeftijd van de moeder).

Tabel 6.7.3.12 Gemiddelde duur van de borstvoeding volgens leeftijd van de moeder en geslacht van het kind, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken

De gemiddelde duur niet afhankelijk van een hoger diploma of hoger inkomen, maar het aantal effectief ondervraagden is te klein om definitieve conclusies te trekken.

Moeders die rookten na de bevalling geven gemiddeld minder lang borstvoeding (13,8 weken tegenover 20,6). Het klein aantal betroffen kinderen laat niet toe dit verschil te bevestigen.

Tabel 6.7.3.16 Gemiddelde duur van de borstvoeding, gestandaardiseerd voor leeftijd van de moeder, Gezondheidsenquête, België, 1997

		GEMIDDELDE	95% B.I.
GESLACHT VAN HET KIND	Jongen	15,5	(12,6-18,5)
	Meisje	12,3	(9,9-14,7)
ONDERWIJSNIVEAU	Lager	12,9	(, - ,)
	Lager secundair	23,5	(21,9-25,1)
	Hoger secundair	13,2	(7,7-18,7)
	Hoger	10,7	(8,0-13,3)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	26,0	(, - ,)
	20.000-30.000	16,0	(4,4-27,6)
	30.000-40.000	13,3	(8,7-18,0)
	40.000-60.000	9,5	(8,3-10,6)
	>60.000	11,9	(8,9-15,0)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	11,6	(7,9-15,2)
	Zeer slecht tot redelijk	15,2	(4,5-25,9)
ROOKGEWOONTEN	Neen	14,3	(9,0-19,7)
	Ja	11,6	(10,5-12,7)

6.7.3.5. Bespreking en conclusies

65% van de Belgische vrouwen verklaart borstvoeding te geven aan hun zuigeling. Dit percentage daalt na zes weken tot 52% en na 3 maand naar 32%. Voor de moeders die er bewust voor gekozen hebben, geeft slechts 50% na drie maand nog borstvoeding (gemiddelde duur is 14,7 weken). Deze gegevens moeten worden vergeleken met de aanbevelingen van de internationale instanties: De WGO raadt drie à vier maand uitsluitend borstvoeding (zonder andere voeding of drank) aan en tenminste zes maand gemengde voeding (aangevuld met een gevarieerde voeding) en dit liefst tot twee jaar.

Beslissen om je kind borstvoeding te geven is een ander denkproces dan beslissen om je kind er wat langer te laten van profiteren. Dit is ook te merken aan het tegenstrijdige percentage vrouwen dat borstvoeding geeft bij de geboorte en het percentage dat de duur van de borstvoeding weergeeft. Het percentage kinderen dat na zes weken en drie maand borstvoeding krijgt daal sterk in vergelijking met de kinderen die bij de geboorte borstvoeding krijgen. Er is zeker ruimte om de begeleiding van vrouwen die borstvoeding geven te verbeteren: een betere opleiding van de huisartsen of pediaters, apothekers, verbetering van de condities voor borstvoedingsverlof...

Er is een U-curve te merken voor de indicators over borstvoeding in relatie met het opleidingsniveau en inkomens. (prevalentie en duur)

Moeders met een hoger inomen en/of hogere opleiding geven vaker en langer borstvoeding dan vrouwen met een gemiddeld opleidings- en inkomensniveau. Zij stonden waarschijnlijk meer open voor de argumenten pro borstvoeding of hebben er beter de kans toe (organisatie van tijd) en hebben misschien een betere toegang tot begeleiding (organisaties van moeders die borstvoeding gegeven hebben...).

Maar de moeders met een heel laag inkomen (<30 000f) en een laag opleidingsniveau geven ook vaak en lang borstvoeding. Het is mogelijk dat daar de onklopbare prijs/kwaliteit een grote rol speelt alsook een familiale traditie en een betere begeleiding dankzij meerdere voorbeelden in de familie. Dit is een typisch geval waarvoor het gezondheidsbeleid zou kunnen bijdragen tot een langdurige gezondheidsgewoonte. Toch loopt men dan het risico te worden onderworpen aan negatieve invloeden van buitenaf (bv. reclame of gratis stalen van poedermelk).

De groep die het meest een goede begeleiding en gezondheidsopvoeding nodig heeft lijkt wel de middenklasse te zijn met een gemiddelde opleiding en inkomen (alhoewel inkomen en opleiding aparte resultaten geven). Campagnes voor borstvoeding mogen moeders die dit niet doen niet beschuldigen maar moeten daarentegen wijzen op de kwaliteiten van modermelk: beter voor de groei en gezondheid van het kind en indien moeders zich daartoe uitgesproken hebben mogen ze ook rekenen op een goede begeleiding.

Het probleem van de rokende moeders is complex. Alhoewel ze even vaak moedermelk geven, stoppen ze veel vlugger. Het is mogelijk dat de melkproductie door het roker belemmerd is. Nicotine wordt net zoals andere toxische stoffen, zoals cadmium, nitriten, nitraten, pesticiden...doorgegeven via de melk. Door de nicotine kan het kind geïrriteerd zijn, of slapeloos en tachicardia. De moeder heeft vaak angst en met reden om het kind te vergiftigen. Passief roken verhoogt het risico of respiratoire infecties en wiegedood. Het vermindert het immuuniteitsstelsel.

Volgende maatregelen zouden moeten genomen worden: stoppen met roken en doorgaan met borstvoeding is natuurlijk de beste oplossing. Verderegaan met borstvoeding zonder met roken te stoppen kan een positief effect hebben op het immuuniteitsstelsel. We raden aan om slechts te roken na de borstvoeding en in een kamer waar het kind nooit komt. Flesjesvoeding gecombineerd met passief roken is zeker af te raden (3).

6.7.3.6. Bibliography

1. WHO/UNICEF Déclaration d'Innocenti. Florence, 1990.
2. WHO/CBS Health Interview surveys: towards international harmonization of methods and instruments. WHO Regional Publications. European series N° 58. Copenhagen, 1996.
3. Infor Allaitement Fichier à l'usage des professionnels de la santé pour l'accompagnement de l'allaitement . Bruxelles 1998.
4. Réseau Allaitement Maternel/Inspection des denrées alimentaires: L'allaitement maternel: un facteur de santé publique: enquête dans les maternités de Belgique Francophone sur les pratiques en matière d'accompagnement de l'allaitement maternel. Bruxelles, 1997.